

**CONSILIUL
AUDIOVIZUALULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**THE AUDIOVISUAL
COUNCIL OF THE
REPUBLIC OF MOLDOVA**

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.audiovizual.md>

MD-2012, Chisinau, V. Parcalab str., № 46
Tel: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.audiovizual.md>

DECIZIA nr. 103

din 04 aprilie 2022

Cu privire la examinarea și avizarea proiectului Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale la alegerile locale noi din 29 mai 2022 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova

Prin adresarea din 30 martie 2022, Comisia Electorală Centrală a remis Consiliului Audiovizualului spre examinare și avizare proiectul Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale la alegerile locale noi din 29 mai 2022 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova.

Astfel, analizând proiectul Regulamentului, în limita competențelor funcționale prevăzute de Codul serviciilor media audiovizuale nr. 174/2018, Consiliul Audiovizualului înaintează următoarele propuneri:

1. În pct. 1, prin sintagma „*de către furnizorii de servicii media din Republica Moldova*” se stabilesc în calitate de subiecți de drept, reglementării comportamentului cărora sunt adresate normele din *Regulamentul privind reflectarea campaniei electorale la alegerile locale noi din 29 mai 2022 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova* (în continuare – *proiect*) doar *furnizorii de servicii media*, deși în denumirea *proiectului* sunt menționate *mijloacele de informare în masă*. Totodată, în *conținutul proiectului* sunt prezente reglementari adresate și altor mijloace de informare în masă, altele decât furnizorii de servicii media. Remarcăm, în acest context, sfârșitul propoziției din acest punct, în care sunt menționați subiecții, cărora sunt adresate normele din *regulament*. Propunem excluderea sintagmei „*de către furnizorii de servicii media din Republica Moldova*” din pct. 1.

2. În pct. 1, prin sintagma „*furnizorii de servicii media, pe de o parte, și concurenți electorali, pe de altă parte*” statuează că normele din *regulament* sunt adresate doar acestor două categorii de subiecți. Analiza conținutului *regulamentului* atestă prezența unor norme pentru subiecți, care au alt statut decât cel de furnizor de servicii media sau concurent electoral, precum distribuitorii de servicii, paginile web, presa scrisă etc.

Propunem excluderea sintagmei „*furnizorii de servicii media, pe de o parte, și concurenți electorali, pe de altă parte*” din pct. 1.

3. În pct. 2, prin sintagma „*Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale în mijloacele de informare în masă*” se creează impresia existenței unui regulament distinct de *proiect*. Propunem înlocuirea sintagmei „*Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale în mijloacele de informare în masă*” din pct. 2 cu sintagma „*prezentul regulament*”.

4. În pct. 2, sunt prezente trimiteri la site-ul <https://www.legis.md>, precum și la alte pagini web, unele dintre care nu pot fi accesată sau nu reflectă acte normative actualizate. Totodată, nu este argumentată utilizarea selectivă a trimiterilor, pentru unele dintre actele normative menționate fiind absente trimerile. Propunem utilizarea în calitate de sursă doar a portalului oficial al legislației Republicii Moldova – <https://www.legis.md>.

5. În pct. 3, de asemenea, este utilizată o trimitere pentru care sunt valabile argumentele și propunerea privitor la conținutul pct. 4.

6. În pct. 3, referința la *Convenția europeană privind televiziunea transfrontalieră*, în contextul obligației *reflectării echitabile, echilibrate și imparțiale a alegerilor locale noi* de către furnizorii de servicii media care nu sunt în jurisdicția Republicii Moldova, este lipsită de substanță. Totodată, în contextul celei de-a doua propoziții din pct. 3 se impune concluzia posibilității aplicării de către Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova a unor sancțiuni. Or, o asemenea competență nu este atribuită de lege Consiliului Audiovizualului. Propunem eliminarea pct. 3 din proiect.

7. Considerăm oportună expunerea conținutului pct. 4 din proiect în următoarea redacție:

„4. Furnizorii de servicii media, care transmit și/sau retransmit servicii media audiovizuale, părți ale acestora și/sau programe audiovizuale ale furnizorilor de servicii media audiovizuale care sunt în afara jurisdicției Republicii Moldova, sunt responsabili de respectarea prevederilor Codului electoral și cele ale prezentului regulament.” În contextul pct. 61 din proiect propunem eliminarea celei de-a doua propoziții din pct. 4.

8. În contextul prevederii din pct. 5 constatăm absența unor competențe exprese a Consiliului Audiovizualului, delegată în temeiul tratatelor internaționale de a notifica „despre violarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor rezidente din Republica Moldova în materie electorală de către furnizorii de servicii media în afara jurisdicției Republicii Moldova”.

Propunem eliminarea pct. 5 din proiect.

9. În pct. 7, în contextul pct. 7 din Dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, propunem expunerea sintagmei „să sisteze sau să întrerupă retransmisia serviciilor de programe ale furnizorilor de servicii media care reflectă alegerile locale noi” în următoarea redacție:

„- să sisteze sau să întrerupă retransmisia serviciilor media audiovizuale care reflectă alegerile locale noi, cu excepția cazului adoptării unei decizii a Consiliului Audiovizualului privind suspendarea sau retragerea licenței de emisie serviciului media audiovizual sau în cazul adoptării unei decizii a Consiliului Audiovizualului privind suspendarea autorizației de retransmisie a distribuitorului de servicii media;”.

10. Propunem excluderea sintagmei „și de servicii media” din pct. 8.

11. În pct. 8, în contextul prevederilor art. 3 din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova, propunem substituirea sintagmei „legislației electorale și audiovizuale” cu sintagma „legislației electorale și legislației privind serviciile media audiovizuale”.

12. În pct. 9, propunem substituirea sintagmei „un tratament” cu cuvântul „tratament”.

13. În pct. 9, propunem substituirea sintagmei „pentru participarea în cadrul dezbaterilor electorale” cu sintagma „în dezbaterile electorale”.

14. În pct. 9, în vederea unificării terminologiei utilizate, propunem substituirea sintagmei „sau a spațiului publicitar” cu sintagma „și a timpilor de antenă”.

15. În pct. 9, propunem substituirea sintagmei „instituțiilor audiovizuale” cu sintagma „furnizorilor de servicii media”.

16. În pct. 10, propunem substituirea sintagmei „Fiecare furnizor” cu cuvântul „Furnizorul”.

17. În pct. 10, este prevăzută obligația acordării timpilor de antenă gratuit, fără a fi prevăzut volumul acestora și temeiul legal. În acest scop, în pct. 10 sunt consacrate prevederi cu conținut contradictoriu: „condițiile de programare a timpilor de antenă contra plată/gratuiți” și „orarul timpilor de antenă gratuit și contra plată sau condițiile de programare a timpilor de antenă gratuit și contra plată”. Obligația acordării timpilor de antenă gratuit poate fi instituită doar prin lege, iar conform art. 70 alin. (4) din Codul electoral doar în campania electorală pentru alegeri parlamentare, prezidențiale și referendumuri republicane, furnizorii de servicii media naționali sunt obligați să acorde timp de antenă gratuit. Propunem:

a) eliminarea sintagmei „condițiile de programare a timpilor de antenă contra plată/gratuiți”;

b) expunerea textului *„orarul timpilor de antenă gratuit și contra plată sau condițiile de programare a timpilor de antenă gratuit și contra plată”* în următoarea redacție: *„orarul timpilor de antenă contra plată și condițiile de programare a acestora”*.

18. În pct. 10, în vederea evitării anexării unei declarații la o altă declarație, înlocuirea sintagmei *„o declarație”* cu cuvântul *„angajamentul”*.

19. Propunem expunerea pct. 11, în următoarea redacție: *„11. Furnizorul de servicii media care nu va reflecta campania electorală depune la CA o declarație privind nereflectarea campaniei electorale, în termenul stabilit în pct. 10.”*

20. În contextul prevederii din pct. 12, impunerea interdicției de a reflecta alegerile pentru neprezentarea *declarației privind politica editorială pentru campania* reprezintă o sancțiune disproporționată, în contextul libertății de exprimare a mass-media și a accesului populației la informațiile de interes public. Totodată, această prevedere permite difuzarea publicității electorale, fapt care reprezintă un semn de îngrijorare în contextul creării unor condiții de concurență loială pe piața de publicitate mass-media.

Propunem expunerea pct. 12, în următoarea redacție: *„12. Furnizorul de servicii media care a depus declarația prevăzută în pct. 11 sau nu au prezentat în termenul stabilit declarația prevăzută în pct. 10, fapt constatat prin decizia CA, nu are dreptul să difuzeze publicitate electorală contra plată.”*

21. În pct. 13, propunem înlocuirea sintagmei *„are dreptul să respingă”* cu sintagma *„respinge”*.

22. Propunem expunerea pct. 14 în următoarea redacție:

„14. Declarația privind politica editorială pentru reflectarea campaniei electorale se adoptă de către:

a) Consiliul de supraveghere și dezvoltare al furnizorului public național de servicii media;

b) administrația furnizorului public regional de servicii media;

c) administrația furnizorului privat de servicii media.”

23. Propunem excluderea sintagmei *„și publicitate electorală”* din pct. 24, deoarece nu există *„programe ... de dezbateri și publicitate electorală”* și nici *„programe ... de ... publicitate electorală”*.

24. În pct. 27, propunem eliminarea sintagmei *„care lezează onoarea și demnitatea persoanei”*. Păstrarea acestei sintagme sugerează existența unui *„limbaj licențios sau injurii”* care nu *„lezează onoarea și demnitatea persoanei”*.

25. În pct. 27, în contextul prevederilor Legii 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare, propunem înlocuirea cuvântului *„calomnii”* cu sintagma *„informații defăimătoare”*.

26. În pct. 27, în contextul prevederilor din cea de-a doua propoziție a pct. 26 din proiect, propunem excluderea sintagmei *„îndemnuri la ură între persoane, națională, rasială sau religioasă”*.

27. În pct. 28, propunem înlocuirea sintagmei *„conform facturii”* cu sintagma *„conform ordinului de plată”*.

28. În pct. 31, propunem înlocuirea sintagmei *„publicitate electorală mascată”* cu sintagma *„publicitate mascată (subliminală)”*.

29. În pct. 33, propunem înlocuirea sintagmei *„posturile de radio și televiziune”* cu sintagma *„serviciile de televiziune și serviciile de radiodifuziune sonoră”*.

30. Prin pct. 39 din proiect Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova își propune să instituie pentru furnizorii locali de servicii media și furnizorii regionali de servicii media obligația organizării și difuzării dezbaterilor electorale: *„39. În campania electorală pentru alegerile locale noi furnizorii de servicii media locali și regionali sunt obligați, iar cei naționali sunt în drept să organizeze dezbateri electorale. Dezbaterile electorale vor fi organizate exclusiv în campania electorală pentru alegerile locale noi.”*

Art. 70 alin. (3) din Codul Electoral, consacră doar obligația furnizorilor de servicii media de a organiza dezbateri electorale doar în alegerile generale, fără a fi prevăzută obligația organizării dezbaterilor electorale în alegerile locale noi.

Potrivit art. 1 din *Codul Electoral*, „*alegeri generale* – orice tip de alegeri care au loc într-o singură zi, de duminică, conform actului de stabilire a alegerilor, pe întreg teritoriul țării”.

Instituirea unei asemenea obligații depășește atribuțiile, prevăzute pentru Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova în Codul Electoral.

Mai mult ca atât, alegerile locale din 29 mai 2022 vor fi doar în 10 localități. Respectiv, obligația impusă în pct. 39 din *proiect* pentru toți furnizorii locali de servicii media și furnizorii regionali de servicii media de a organiza dezbateri electorale este una excesivă, având în vedere faptul că unii din acești furnizori nu au activități în localitățile în care vor fi alegeri locale noi.

Propunem următoarea redacție pentru pct. 39 din *proiect*: „**39. În campania electorală pentru alegerile locale noi, furnizorii de servicii care vor reflecta campania electorală sunt în drept să organizeze dezbateri electorale.**”

31. În pct. 54, propunem excluderea sintagmei „care reflectă campania electorală”. Pe de o parte, prevederile din pct. 54 nu instituie interdicția difuzării informațiilor prevăzute în acest punct din *proiect*. Pe de altă parte, instituțiile mass-media care nu au reflectat campania electorală au dreptul să informeze populația că în unele localități au loc alegeri locale și să furnizeze informații privind desfășurarea scrutinului.

32. Pct. 57 din Regulament urmează a fi expus în următoarea redacție: „*În cazul în care furnizorii de servicii media naționali vor reflecta campania electorală la alegerile locale noi din 29 mai 2022, Consiliul Audiovizualului va prezenta Comisiei Electorale Centrale rapoartele de monitorizare în condițiile art. 70 alin. (12) din Codul electoral.*”¹. Această propunere este înaintată având în vedere că alegerile locale noi se vor desfășura doar în unele localități și există probabilitatea ca furnizorii naționali să nu reflecte campania electorală.

În temeiul prevederilor art. 73-75 din Codul serviciilor media audiovizuale, adoptat prin Legea nr. 174/2018 și ale Legii cu privire la actele normative nr. 100/2017, **Consiliul Audiovizualului,**

DECIDE:

1. A aproba și a prezenta Comisiei Electorale Centrale prezentul Aviz la proiectul Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale la alegerile locale noi din 29 mai 2022 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova (PRO (7) UNANIM – L. VIȚU-EȘANU, A. GONȚA, T. CRESTENCO, O. DABIJA, R. MIHALEVSCHI, L. TUREA și E. RÎBCA).

2. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Direcția juridică și reglementări.

3. Prezenta decizie va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Consiliului Audiovizualului.

PREȘEDINTĂ

Liliana VIȚU-EȘANU

¹ ”(12) Consiliul Audiovizualului prezintă obligatoriu, o dată la două săptămâni, Comisiei Electorale Centrale rapoarte de monitorizare a modului de reflectare a campaniei electorale de către radiodifuzorii naționali”